

Apolonie Jirmanová – scénář pro rozhlas

Pamětnice: Já jsem Apolonie Jirmanová, narodila jsem se 10. 3. 1938 ve Velké Čermné dříve to bylo Gross Tscherma“.

Žák: Paní Apolonie Jirmanová se narodila na území Kladska, které tehdy patřilo k Německu. Prožívala tam šťastné dětství s maminkou, tatínkem a malou sestřičkou. Tam také začala chodit do první třídy. Do života celé rodiny však výrazně zasáhla 2. světová válka.

Pamětnice: Tatínek narukoval v devětatřicátém do války, my jsme s mamkou zůstaly samy. No bylo to hrozný ta válka, i když my tady v tom Kladsku jsme to tak nezažili, tady žádný bombardování nebylo“

Žák: S koncem války se situace dramaticky zhoršila. Německo prohrálo válku, území Kladska připadlo Polsku a Němci, kteří tam žili, měli být odsunuti. Nikdo v tu chvíli nevěděl, co je s tatínkem Apolonie, a maminka tak musela ztrátu domova i hrozbu odsunu řešit sama.

Pamětnice: Pak když Poláci přišli, tak pro nás zavřeli školu, nesměli jsem chodit tři čtvrtě roku nakupovat, vyhodili nás z bytu a tím jako jsme měli bejt tím transportem odsunuti.

Moje maminka nechtěla tím transportem jet, a tak jsme prostě chtěli útíct sem do Československa, ale Československo přijímalo jenom takový lidi, který měli nějaký kořeny, nějaký kořeny český. Jinak jako čistý Němci nepřijímali.

Žák: Pro rodinu bylo velké štěstí, že měli ze strany babičky alespoň částečně české kořeny. Díky tomu mohla maminka i s oběma dcerami do Československa utéct.

Pamětnice: Do Čech jsme přišly, no tady jsme se musely hlásit, tady byl vytvořen takový český komitét a tam jsme se musely hlásit. Nikdo se tedy jako o nás nestaral, jestli máme kde bydlet nebo nemáme. Musely jsme se starat samy o sebe prostě, putovaly jsme od lidí k lidem, i u cizích lidí jsme spaly.

Peníze žádný nebyly že, co nám takhle lidi dali najíst nebo tak, no a pak jsme si našly byt. To byl na půdě, tam nebylo topení ani nic sestra těžce onemocněla, a tak tím to bylo ještě všechno horší. Já, když jsem šla do 1. třídy na komendě v Náchodě tak jsem neměla ani tašku do školy nic, všechno mi děti ve škole daly.

Žák: Život byl tehdy pro maminku a její dvě dcery hodně těžký. Neměly jistotu, kde budou spát, co budou jíst – a hlavně nevěděly, co je s tatínkem. O to větší radost přišla, když se po čase tatínek vrátil ze zajetí. Rodina se znovu sešla a mohla začít nový život.

Pamětnice: No pak se vrátil náš taťka ze zajetí, přišel do Náchoda, my jsme bydlely s mamkou v Náchodě“

A pak už bylo všechno dobrý. když taťka přišel že, pak už byli na to dva.

Žák: Rodina nakonec našla nový domov v Červeném Kostelci nedaleko Náchoda. Bylo to jiné místo, než odkud pocházeli, ale byli tam zase spolu.